II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 22. september 1993

om flere former for støtte, som den franske regering har ydet til Société du Pari Mutuel Urbain (PMU) og andre væddeløbsselskaber

(Kun den franske udgave er autentisk)

(93/625/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter i overensstemmelse med nævnte artikel at have opfordret de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Den 7. april 1989 indgav syv selskaber i Ladbroke-koncernen en klage til Kommissionen over støtte, som den franske regering ydede til den økonomiske firmagruppe Pari Mutuel Urbain (PMU). Ved skrivelse af 27. juli 1989 anmodede Kommissionen de franske myndigheder om oplysninger om støtten.

På baggrund af de oplysninger, som Kommissionen siden har modtaget, har den konstateret, at PMU havde nydt og stadig nød godt af en række faciliteter, som den franske stat bevilgede. Faciliteterne bestod hovedsagelig i fritagelse for eller lempelse af skatter og afgifter, hvor skatteväsenet gav afkald på visse indtægter, som tilkom det, eller bevilgede betalingsudsættelse. Foranstaltningerne beskrives nøjere i det følgende.

Efter at have undersøgt foranstaltningerne indledte Kommissionen proceduren efter artikel 93, stk. 2 [1], med følgende begrundelse. På grund af de midler, som den franske stat havde givet afkald på, havde PMU kunnet rette op på en ugunstig økonomisk situation, og det havde kunnet indføre edb-styring af sit net for modtagelse af indskud i forbindelse med væddemål om udfaldet af hestevæddeløb. Som følge af dette forhold havde det i øvrigt siden begyndelsen af 1990'erne forsøgt at øge sin andel af indskudsmarkedet i andre medlemsstater, hvor det konkurrerede bl.a. med selskaber i Ladbroke-koncernen. Foranstaltningerne måtte anses for at være støtte efter EØF-traktatens artikel 92, stk. 1.

Da tre af de pågældende foranstaltninger fortsatte efter iværksættelsen af proceduren efter artikel 93, stk. 2, vedtog Kommissionen en foreløbig beslutning 92/35/EØF [2] om at kræve, at de franske myndigheder øjeblikkeligt suspenderede støtten.

II

Som led i proceduren fremsatte de franske myndigheder sine bemærkninger over for Kommissionen ved skrivelse af 12. april 1991 og 7. februar 1992 fra den faste repræsentation. Den understreger heri, at den aldrig har betragtet sine økonomiske forbindelser med bl.a. PMU som kilde til statsstøtte, der skal anmeldes. Det samlede

[1] EFT nr. C 38 af 14. 2. 1991, s. 3.
[2] EFT nr. L 14 af 21. 1. 1992, s. 35.

afgiftsbeløb, som staten modtager, er nemlig støtte end det beløb, som den ville have opnået, hvis almindeligt gældende lovgivning var blevet anvendt. Det har aldrig været statens hensigt på nogen måde at begunstige PMU's eksportvirksomhed, der alene henhører under væddeløbsselskabernes initiativ.

Den 27. december 1991 meddelte de franske myndigheder desuden Kommissionen, at den var rede til at ophæve de i den foreløbige beslutning omhandlede foranstaltninger pr. 31. december 1991. Siden har de franske myndigheder anført den ene dato efter den anden for ophævelsen for endelig den 20. juli 1993 at meddele Kommissionen, at den første af foranstaltningerne var ophævet pr. 1. oktober 1992, den anden fra den 1. juli 1993 og den sidste skulle ophæves fra den 1. januar 1994.

De bemærkninger, Kommissionen modtog som led i proceduren i EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, efter offentliggørelsen af Kommissionens meddelelse, blev videregivet til de franske myndigheder ved skrivelse af 23. maj 1991 i fransk oversættelse. Kommissionens tjenestegrene holdt flere møder med de franske myndigheder og de ansvarlige for PMU fra 1991 til 1993.

III

I Frankrig har væddeløbsselskaberne til opgave at sikre, at hestevæddeløbene afholdes lovformeligt og at organisere indskud i forbindelse med væddemål om udfaldet af løbene. Kun ti væddeløbsselskaber har ifølge dekret af 11. juli 1930, ændret bl.a. ved dekret af 12. maj 1948, tilladelse til at organisere totalisatorspil uden for banerne. Med henblik herpå har de stiftet den økonomiske firmagruppe Pari Mutuel Urbain (PMU), som har beføjelse til at modtage indskud i Frankrig. PMU har eneret på området. PMU har først været en juridisk person siden den 13. september 1985. Indtil da var den blot en fælles teknisk tjeneste for de ti væddeløbsselskaber.

Af 100 ffr., der registreres som indskud, tager PMU ca. 30 ffr. og tilbagebetaler ca. 70 ffr. til indskyderne. Af de 30 ffr. dækker PMU sine udgifter, dvs. 5,5 ffr., de nationale myndigheder og Paris' bystyre tager ca. 18 ffr., og det tilbageblevne beløb tildeles væddeløbsselskaberne. De beløb, som ikke udbetales til indskyderne, benævnes afgifter. Afgiften til fordel for væddeløbsselskaberne skal dække udgifterne i forbindelse med løbenes afholdelse og i det væsentlige finansiere støtte til hesteopdræt. I 1990 androg indskuddene til PMU ca. 33 mia. ffr.

Væddemål om udfaldet af hestevæddeløb organiseres i de fleste medlemsstater, og væddemålsdeltagerne i en medlemsstat kan foretage indskud i forbindelse med løb, der afholdes i en anden medlemsstat. Væddemål om udfaldet af væddeløb kan organiseres på to måder. Totalisatorspillet praktiseres i flere medlemsstater, enten alene som i Frankrig eller sammen med bookmakingsystemet. Ved totalisatorspil sammentælles indskuddene, og efter at afgifterne er trukket fra, tilbagebetales en del af beløbet til vinderne. Bookmakeren derimod foreslår indskyderne odds på hestene og udbetaler vinderne et beløb svarende til odds ganget med indsatsen.

Ladbroke-koncernen optræder, for så vidt angår dens virksomhed i hestevæddeløbssektoren, hovedsagelig som bookmakerselskab og undertiden også som organisator af totalisatorspil. Den har afdelinger i flere medlemsstater.

De beløb, som årligt anvendes til hasardspil i Fællesskabet, anslås, for så vidt angår de lovlige indskud, til ca. 50 mia. ECU. Medens lotterier foretrækkes af spillerne i f.eks. Tyskland og Spanien, foretrækkes der væddemål om udfaldet af hestevæddeløb i Frankrig og Storbritannien. Markederne har imidlertid traditionelt været opdelt nationalt eller endog regionalt enten ifølge lovgivning eller faktisk.

For så vidt angår navnlig væddemål om udfaldet af hestevæddeløb i Fællesskabet anslås indsatserne til ca. 14 mia. ECU i 1990. Samme år modtog PMU 4,87 mia. ECU.

Hestevæddeløbene afholdes på nationale baner, men væddemålene organiseres internationalt. PMU modtager således i Frankrig indskud vedrørende løb, der afholdes i Belgien, og Ladbroke modtager i Belgien indskud vedrørende franske løb. I Tyskland stammer 40 % af bookmakernes indtægter fra væddemål om franske løb og 20 % fra væddemål om løb i Storbitannien.

Samhandelen i den pågældende sektor består således ikke af bevægelser af varer, der fysisk transporteres fra en medlemsstat til en anden, men af tilbud om tjenesteydelser fra en virksomhed — eller i forbindelse med aktiviteterne i en virksomhed — der er etableret i en anden medlemsstat.

Ladbrokes virksomhed er i den forbindelse betegnende. Selskabet modtager i de fleste lande, hvor det er etableret, indskud såvel i forbindelse med nationale hestevæddeløb som i forbindelse med løb, der afholdes i andre lande. Selv om PMU's virksomhed uden for Frankrig har været begrænset før 1989, viser oprettelsen af Pari Mutuel International (PMI) på dette tidspunkt med henblik på udvidelse af virksomheden på internationalt plan, at PMU ikke ville begrænse sine forretninger til Frankrig alene.

PMI har i øvrigt indgået aftale med en tysk virksomhed om til de tyske bookmakere at transmittere fjernsynsbilleder fra de franske løb og en anden med det belgiske PMU, hvorved det kan modtage indskud i Frankrig i forbindelse med løb, der afholdes i Belgien.

Siden januar 1989, da PMI blev stiftet, og hvor PMU har aktiemajoriteten, har PMU altså givet klart udtryk for sit ønske om at udvide sin virksomhed uden for Frankrig. Gennem aftaler med Tyskland og Belgien er det kommet i aktiv konkurrence med andre, der organiserer væddemål, og andre væddeløbsselskaber, navnlig Ladbroke.

IV

Da proceduren i artikel 93, stk. 2, blev indledt, havde den franske stat truffet følgende syv foranstaltninger til fordel for PMU:

1) De beløb, som udgøres af uafhentede gevinster, står til PMU's rådighed, men de skal anvendes først og fremmest til finansiering af sociale udgifter og dernæst til dækning af udgifter til kontrol, overvågning, drift, tilskud til opdræt samt investeringer i direkte tilknytning til organisation af hestevæddeløb og totalisatorspil. Det er ved dekret nr. 83-878 af 4. oktober 1983, at der senest er indført bestemmelser for anvendelsen af uafhentede gevinster. Hvis disse beløb ikke udnyttes fuldt ud til dækning af ovennævnte udgifter, overføres det overskydende beløb til statens almindelige budget. De franske myndigheder mener, at de beløb, som udgøres af uafhentede gevinster, under alle omstændigheder altid har været betragtet som normale ressourcer.

2) Det provenu, der fremkommer ved afrunding af spillegevinsterne med en decimal, har siden 1967 været overført til statens almindelige budget (finanslov af 17. december 1966). I 1982 gav den franske stat midlertidigt (nemlig indtil 1985) afkald på denne indtægt til fordel for PMU.

   Det samlede beløb, som PMU modtog i løbet af dette tidsrum, androg 315 mio. ffr. De franske myndigheder begrunder tildelingen af dette beløb med, at PMU på dette tidspunkt havde behov for at indføre edb-styring. Det foretog nemlig manuelt millioner af transaktioner i forbindelse med registrering, centralisering og behandling af indskuddene. Væddeløbsselskaberne var ikke i stand til selv at finansiere alle de nødvendige investeringer.

3) Siden 1984 har væddeløbsselskaberne haft underskud. Som følge deraf og som supplement til en plan for opretning af situationen ændrede de franske myndigheder ved dekret af 23. januar 1985 og 12. marts 1986 fordelingen af afgifterne. Den således foretagne afgiftslempelse har været opretholdt lige siden. De franske myndigheder mener, at forskelle i afgiftsniveauerne er et væsentligt instrument i forbindelse med organisation af væddemål om udfaldet af hestevæddeløb.

4) PMU er fritaget for selskabsskat. Den franske regering gør gældende, at PMU som økonomisk interessegruppe (ØIG) ifølge sin juridiske status ikke må have fortjeneste ved regnskabsårets udløb. Fritagelsen kan således ikke udgøre støtte.

5) PMU skal betale den franske stat den del af afgifterne, som staten har krav på. Ifølge den normale ordning burde afgifterne betales til statens almindelige budget i tre omgange, den 20. og den 30. i den måned, hvor afgifterne er indeholdt, og den 10. i den følgende måned. Den 24. april 1980 bevilgede budgetministeren henstand med indbetalingerne, der blev slået sammen til én. Henstanden udgjorde en likviditetsforlængelse på 20 dage. Foranstaltningen var ifølge de franske myndigheder berettiget, da ordningen for betaling af PMU-afgifterne skulle ligge på linje med Loto-afgifterne. I 1982 bevilgede budgetministeren en ny henstand på 30 dage.

6) De væddeløbsselskaber, som udgør PMU, har siden den 1. august 1969 haft dispensation for enmånedsreglen for fradrag af moms. Den franske regering mener imidlertid, at denne fordel siden 1989 har været opvejet af et fast depositum, som væddeløbsselskaberne har skullet indbetale til momsmyndighederne. Foranstaltningen blev ophævet den 1. juli 1993.

7) Den franske lovgivning indeholder bestemmelse om, at arbejdsgiverne skal betale en social boligafgift af deres samlede lønudgifter. Satsen for afgiften har svinget fra 0,9 % i 1980 til 0,65 % i 1990. PMU har været fritaget for afgiften. Det afgiftsbeløb, som den franske stat således har givet afkald på, har svinget fra 5,165 mio. ffr. i 1986 til 3,858 mio. ffr. i 1990.

   De franske myndigheder begrunder fritagelsen med, at al landbrugsvirksomhed i Frankrig er fritaget for denne afgift, og at staten anerkender, at væddeløbsvirksomhed henhører under landbruget. I den forbindelse henviser de til en dom afsagt af Conseil d'État fra 1962, hvori det bekræftes, at der er tale om landbrugsvirksomhed. Selv om Kassationsretten i 1966 afsagde en kendelse, som gik imod dette, må finansministeriet rette sig efter dommen afsagt af Conseil d'État, idet de bestemmelser, som vedtages af forvaltningsdomstole, er bindende for enhver forvaltningsmyndighed.

   Den franske regering har meddelt Kommissionen, at der er indledt en procedure med henblik på at ophæve fritagelsen fra den 1. januar 1994.

De sidste tre foranstaltninger er dem, i forbindelse med hvilke Kommissionen i juni 1991 vedtog en beslutning, der gik ud på at anmode den franske regering om ikke længere at lade PMU nyde godt af disse foranstaltninger.

V

Først og fremmest må det fastslås for hver af de i IV omtalte foranstaltninger, om de opfylder kriterierne for anvendelse af EØF-traktatens artikel 92, og navnlig om foranstaltningerne udgør undtagelser fra den normale ordning for dels beskatning af PMU dels beskatning i almindelighed.

1) For så vidt som de beløb, der udgøres af uafhentede spillegevinster, altid har været betragtet som normale ressourcer, indgår de i de ikke-offentlige afgifter. Når det i bl.a. dekret nr. 83-878 af 4. oktober 1983 er fastsat, at beløb, der ikke udnyttes fuldt ud af væddeløbsselskaberne, skal overføres til staten, hvorved deres anvendelse således indskrænkes, ændres der på ingen måde ved det forhold, at der er tale om ikke-offentlige midler. Anvendelsen af disse ressourcer til finansiering af bl.a. sociale udgifter kan således ikke betragtes som statsstøtte efter EØF-traktatens artikel 92, stk. 1, idet der ikke er tale om statsmidler.

2) Det provenu, som fremkommer ved afrunding af spillegevinsterne med en decimal, indgår i de offentlige afgifter. Det, at der fra 1982 til 1985 blev givet afkald på en del af denne afgift til fordel for væddeløbsselskaberne med henblik på finansiering af indførelse af edb-styring af PMU's transaktioner, må betragtes som støtte efter artikel 92, stk. 1, da der var tale om en tidsbegrænset foranstaltning, der tog sigte på at løse et bestemt problem. Takket være de midler, staten midlertidigt gav afkald på, kunne PMU styrke sin markedsposition.

3) Den ændring af afgiften, som blev indført i 1984, synes derimod ikke at være en punktforanstaltning, idet ændringen har været opretholdt lige siden. Den skal også analyseres i lyset af den udtalelse, som Kommissionen fremsendte til de franske myndigheder den 18. marts 1991, og hvori det stod, at:

»De afgiftsordninger, som finder anvendelse på hestevæddeløb, henhører under de nationale myndigheders beføjelser; forhøjelser eller nedsættelser af afgiftssatserne svarer derfor ikke til bevilling af statsstøtte, for så vidt som ændringerne som følge af justeringerne finder ensartet anvendelse på alle de berørte virksomheder.

Det kan dog ikke udelukkes, at der er tale om statsstøtte, i tilfælde af, at en kraftig nedsættelse af afgiftssatsen vil føre til, at den økonomiske situation for en virksomhed med monopol styrkes; under sådanne omstændigheder skal nedsættelsen af afgiftssatsen vurderes på baggrund af traktatens artikel 92, stk. 1.«

Der er her tale om en begrænset nedsættelse (på ca. 1,6 %) af den offentlige afgift, og nedsættelsen har været opretholdt lige siden. De offentlige myndigheder har således ikke finansieret en punktforanstaltning, men foretaget en justering af afgifterne som led i deres beføjelser. Når der tages hensyn til, at formålet er vedvarende at øge de midler, som modtagerne af de ikke-offentlige afgifter råder over, og til modtagernes særlige situation (se afsnit IV), er foranstaltningen ikke statsstøtte efter EØF-traktatens artikel 92, stk. 1. Den kan sidestilles med en reform i form af en »afgiftsjustering«, der er berettiget som følge af den pågældende ordnings art og økonomi.

4) Den fritagelse for selskabsskat, som PMU nyder godt af, må betragtes som en følge af den normale anvendelse af den almindelige beskatningsordning. Selskabsskat kan nemlig ikke pålægges ØIG-PMU som følge af dettes juridiske status.

5) De likviditetsfordele, som fremkommer ved den betalingshenstand, som staten har bevilget med hensyn til sin del af afgifterne, opfylder heller ikke betingelserne for anvendelse af artikel 92, stk. 1. Foranstaltningen bevirker, at den ikke-offentlige del af afgiften til stadighed er blevet øget siden 1981. Der er således ikke tale om, at de offentlige myndigheder midlertidigt giver afkald på midler, eller om en punktforanstaltning. Vurderingen heraf i lyset af artikel 92, stk. 1, svarer til vurderingen af den under nr. 3) omhandlede foranstaltning.

6) Dispensationen fra enmånedsreglen for fradrag af moms udgør derimod en likviditetsfordel, som må sidestilles med statsstøtte, for selv om der er hjemmel herfor i fællesskabsretten, udgør den en afvigelse fra den normale momsbetalingsordning. Siden 1989 har fordelen imidlertid været opvejet af, at der har været indbetalt et fast depositum til momsmyndighederne.

7) Som nævnt i det foregående (afsnit IV, nr. 7)) betragter de franske myndigheder PMU's og væddeløbsselskabernes virksomhed som landbrugsvirksomhed, og de skal ikke betale den sociale boligafgift, da sådan virksomhed i almindelighed er fritaget for denne afgift. De henviser i den forbindelse til en dom afsagt af Conseil d'État.

Dommen angår to væddeløbsselskaber, der ikke er medlem af PMU, og den har intet at gøre med deres væddemålsvirksomhed. Kommissionen kunne måske nok følge finansministeriets indstilling for så vidt angår væddeløbsselskaberne, men den kan ikke tilslutte sig denne for PMU's vedkommende. PMU's virksomhed, dvs. organisation og behandling af indskud samt betaling af gevinster, har nemlig helt klart intet som helst at gøre med landbrugsvirksomhed. Den kendsgerning, at aktionærerne, nemlig

væddeløbsselskaberne, er anerkendt som udøvere af sådan virksomhed, kan ikke i sig selv bevirke, at PMU får status som erhvervsdrivende organisation inden for landbruget. En sådan begrundelse vil nemlig føre til, at en hvilken som helst virksomhed, der gør forretninger på et ikke-landbrugsmæssigt område, opnår landbrugsstatus, hvis flertallet af dens aktionærer har denne status. Derfor må den afgiftsfritagelse, som PMU nyder godt af, betragtes som uberettiget under hensyn til PMU's status og som støtte efter artikel 92, stk. 1, da der er tale om en afvigelse fra den almindelige afgiftsordning.

Kommissionen anlægger derfor den betragtning, at de foranstaltninger, der går ud på, at

— der fra 1982 til 1985 blev givet afkald på de beløb, som fremkom ved afrunding af spillegevinsterne med en decimal

— der gives dispensation fra enmånedsreglen for fradrag af moms

— der bevilges fritagelse for den sociale boligafgift, arbejdsgiverne skal betale

må betragtes som statsstøtte efter artikel 92, stk. 1.

Som det fremgår af ovenstående, findes der en vis konkurrence på EF-markedet i denne sektor, og det kan med rette hævdes, at der er samhandel mellem medlemsstaterne for så vidt angår indgåelse af væddemål, bl.a. når der er tale om samhandel med fjernsynstransmissioner. PMU har for sit vedkommende besluttet gennem PMI fra 1989 at udvide sin virksomhed til udlandet, særlig EF. Den eksportvirksomhed, som PMU og væddeløbsselskaberne, som er PMU's aktionærer, udøver, blev i øvrigt klart bekræftet på en pressekonference, som PMU's formand holdt i januar 1991. Han sagde først og fremmest, at PMU's politik er at eksportere sin fagkundskab vedrørende modtagelse og edb-behandling af indskud og således deltage i den internationale konkurrence. Den slutning, som må drages heraf, er, at konkurrencen og samhandelen på dette marked vil blive øget, medens de virksomheder, som arbejder på området, vil forsøge at øge eller fastholde deres markedsandele.

I den forbindelse skal det også bemærkes, at PMU er privilegeret, for så vidt som dets virksomhed er beskyttet på det næststørste marked inden for denne sektor beregnet efter omfanget af indskud, nemlig Frankrig.

På baggrund af ovenstående betragtninger udgør de i nr. 2), 6) og 7) i afsnit V omhandlede foranstaltninger statsstøtte, der kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater og forvride konkurrencen, og de opfylder således de i traktatens artikel 92, stk. 1, fastsatte betingelser.

VI

De under nr. 2), 6) og 7) i afsnit V omhandlede støtteforanstaltninger burde have været anmeldt til Kommissionen, jf. traktatens artikel 93, stk. 3. Da den franske regering har undladt at gøre dette, har Kommissionen ikke kunnet udtale sig om den påtænkte foranstaltning inden dennes gennemførelse. Støtten er derfor ulovlig ifølge fællesskabsretten fra det øjeblik, den er bevilget, idet bestemmelserne i artikel 93, stk. 3, ikke er overholdt.

I den forbindelse skal det erindres, at eftersom de i traktatens artikel 93, stk. 3, fastsatte procedureregler er bindende og tillige af betydning for den offentlige orden og af EF-Domstolen i dom af 19. juni 1973 i sag 77/72 [1], af 11. december 1973 i sag 120/73 [2], af 22. marts 1977 i sag 78/76 [3] og af 21. november 1991 i sag C-354/90 [4] er anerkendt som havende direkte virkning, kan den pågældende støtte ikke lovliggøres med tilbagevirkende kraft.

I tilfælde af at støtten er uforenelig med fællesmarkedet, kan Kommissionen desuden benytte sig af en mulighed, som den har fået gennem EF-Domstolens dom af 12. juli 1973 i sag 70/72 [5], bekræftet ved dom af 24. februar 1987 og af 20. september 1990 i henholdsvis sag 310/85 [6] og C-5/89 [7], og forpligte medlemsstaterne til hos modtagerne at tilbagesøge enhver støtte, som er ulovligt bevilget.

VII

I traktatens artikel 92, stk. 1, fastslås det i princippet, at støtte, der har de i artiklen omhandlede egenskaber, er uforenelig med fællesmarkedet.

De undtagelsesbestemmelser fra princippet, som omhandles i artikel 92, stk. 2, er uanvendelige i det foreliggende tilfælde i betragtning af den pågældende støttes art og formål. Den franske regering har i øvrigt ikke påberåbt sig denne undtagelsesbestemmelse.

I artikel 92, stk. 3, opregnes de former for støtte, som betragtes som værende forenelige med fællesmarkedet. Foreneligheden skal vurderes på fællesskabsplan og ikke på en enkelt medlemsstats. For at sikre at fællesmarkedet kan fungere, og at traktatens artikel 3, litra f), overholdes, må der ved gennemgangen af hver enkelt påtænkt støtteforanstaltning eller bevilling foretages en snæver fortolkning af bestemmelserne om undtagelser fra princippet i artikel 92, stk. 1, således som de er defineret i samme artikels stk. 3.

(1) Sml. 1973, s. 611.
(2) Sml. 1973, s. 1471.
(3) Sml. 1977, s. 595.
(4) Sml. 1991, s. I-5505.
(5) Sml. 1973, s. 813.
(6) Sml. 1987, s. 901.
(7) Sml. 1990, s. I-3437.

Navnlig finder disse undtagelsesbestemmelser kun anvendelse, hvis Kommissionen kan konstatere, at markedskræfternes frie spil ikke ville anspore den pågældende støttemodtager til i tilfælde af manglende støtte at anlægge en adfærd, der kan føre til gennemførelse af de ovennævnte målsætninger.

Hvis en undtagelse kommer til at omfatte støtte, som på ingen måde bidrager til opfyldelse af en målsætning af denne art, eller som ikke er nødvendigt herfor, svarer det til, at der gives en uberettiget fordel til industrier eller virksomheder i visse medlemsstater, idet deres økonomiske situation uden videre forbedres, og der vil opstå fare for, at vilkårene for samhandel mellem medlemsstater påvirkes, og at der opstår konkurrenceforvridning, uden at dette vil være berettiget under henvisning til den fælleseuropæiske interesse, jf. artikel 92, stk. 3.

Med hensyn til den i artikel 92, stk. 3, litra b), omhandlede undtagelsesbestemmelse er det klart, at den pågældende støtte ikke skulle fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den franske økonomi. Støtte til fordel for spillesektoren er ikke egnet til at løse problemer af den art, som beskrives i artikel 92, stk. 3, litra b).

For så vidt angår de i samme stykkes litra a) og c) omhandlede undtagelser vedrørende støtte til udvikling af visse områder, må der anlægges den betragtning, at støtten til PMU ikke har regionalt sigte, og at den franske regering i øvrigt ikke har begrundet støtten med et sådant sigte.

Endelig for så vidt angår undtagelsen i artikel 92, stk. 3, litra c), til fordel for støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene må der anlægges følgende betragtninger:

1) Den støtte på 315 mio. ffr., som PMU modtog til indførelse af edb-styring af modtagelsen og behandlingen af indskud, udgjorde hen ved 29 % af udgifterne til foranstaltningen. Denne var blevet uomgængelig for fremskyndelsen og forbedringen af behandlingen af indskuddene. Støttens intensitet er høj. Kommissionen godtager lignende satser for investeringsstøtte i Fællesskabets mest tilbagestående regioner. Det er åbenlyst, at der ikke er tale om noget sådant her. Hertil kommer, at konkurrencen i den pågældende sektor er under udvikling. Inden anvendelse af undtagelsen i artikel 92, stk. 3, litra c), kan komme på tale i en sådan situation, må Kommissionen vurdere, om den pågældende støtte forvrider eller vil kunne forvride konkurrencen og ændre samhandelsvilkårene i sektoren på en måde, der strider mod den fælles interesse, eller om de forstyrrende virkninger på fællesmarkedet tværtimod er for svage til at ophæve virkningerne af støtten til udviklingen i sektoren. I det foreliggende tilfælde mener Kommissionen ikke, at den støtte, der mellem 1982 og 1985 blev ydet til fordel for indførelse af edb-styring af PMU, på baggrund af konkurrence- og samhandelsvilkårene før stiftelsen af PMI i januar 1989, har kunnet virke forstyrrende på markedet på en måde, der strider mod den fælles interesse, i betragtning af støttens direkte og indirekte virkninger på udviklingen i sektoren i alle dennes økonomiske bestanddele, herunder forædling af hesteracer. Den har derfor været forenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).

2) Foranstaltningen i form af dispensation fra enmånedsreglen for fradrag af moms har givet sig udslag i likviditetsforbedring. Også i dette tilfælde, hvor det drejer sig om støtte, der kan sidestilles med driftsstøtte, som kan være mere skadelig for konkurrencen end den under nr. 1) beskrevne støtte, må Kommissionen vurdere, om støtten på baggrund af markedssituationen kunne have fået forstyrrende virkninger, der ville opveje de eventuelle virkninger på udviklingen i sektoren. Af samme årsag som den, der angives i nr. 1), anlægger Kommissionen den betragtning, at den pågældende støtte indtil januar 1989 var forenelig med fællesmarkedet efter artikel 92, stk. 3, litra c). Som tidligere nævnt har støtten siden 1989 været fuldstændig opvejet af et fast depositum, som væddeløbsselskaberne har skullet indbetale til momsmyndighederne.

3) PMU's fritagelse for den sociale boligafgift har givet selskabet en likviditetsforbedring. På samme måde som den støtte, der er ydet gennem dispensation fra enmånedsreglen for fradrag af moms, kan den således ydede støtte til PMU omfattes af den i artikel 92, stk. 3, litra c), fastsatte undtagelsesbestemmelse indtil 1989, men må som følge af udviklingen af samhandelen fra denne dato betragtes som værende uforenelig med fællesmarkedet efter 1989.

VIII

Som nævnt i afsnit IV kan Kommissionen, da den støtte, som den franske regering har ydet til PMU, ikke blev anmeldt i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 93, stk. 3, kræve den tilbagebetalt, hvis den ikke betragter den som værende omfattet af en af undtagelserne i artikel 92, stk. 3. Den støtte, der er ydet i form af PMU's fritagelse for den sociale boligafgift, skulle derfor tilbagebetales fra 1989, da PMU begyndte at udøve virksomhed i andre medlemsstater.

Kommissionen mener dog, at der ikke bør kræves tilbagebetaling fra denne dato i betragtning af den holdning, de franske myndigheder har indtaget, hvorefter indeholdelse

af den pågældende afgift ikke kunne ske under hensyn til den i afsnit IV. nr. 7) omtalte dom fra Conseil d'État. Dette argument kan imidlertid ikke benyttes efter meddelelsen til de franske myndigheder om iværksættelsen af proceduren, dvs. efter den 11. januar 1991.

Kommissionen har ikke været i stand til selv at angive, hvor stort et støttebeløb i forbindelse med den sidste foranstaltning der skal tilbagebetales. Den franske regering skal derfor, når den træffer foranstaltninger for at efterkomme nærværende beslutning, selv fastsætte, hvor stort et støttebeløb der skal tilbagebetales, og give Kommissionen meddelelse herom.

Tilbagebetalingen skal ske i overensstemmelse med de i fransk ret fastsatte procedurer og bestemmelser, herunder navnlig dem, der vedrører betaling af morarenter for gæld til staten, idet disse renter beregnes med virkning fra den 11. januar 1991, hvor der blev givet meddelelse til de franske myndigheder om, at Kommissionen havde besluttet at indlede proceduren i denne sag —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte, de franske myndigheder har ydet til PMU i form af

— provenuet af beløb fremkommet ved afrunding af spillegevinsterne med en decimal i årene 1982-1985

— dispensation fra enmånedsreglen for fradrag af moms før 1989

— fritagelse for den sociale boligafgift, som arbejdsgiverne skal betale,

er ulovlig, fordi den er ydet i strid med bestemmelserne i EØF-traktatens artikel 93, stk. 3. De i de to første led omhandlede støtteforanstaltninger samt den i tredje led omhandlede støtte, som er ydet før den 1. januar 1989, er forenelige med fællesmarkedet i henhold til EØF-traktatens artikel 92. Den i tredje led omhandlede støtte har derimod været uforenelig med fællesmarkedet i henhold til nævnte traktats artikel 92, stk. 1, siden 1989.

Artikel 2

Den franske regering skal ufortøvet indstille den støtte, der ydes i form af den i tredje led i artikel 1 omhandlede fritagelse for den sociale boligafgift, som arbejdsgiverne skal betale.

Artikel 3

Den Franske Republik kræver hos PMU tilbagebetalt den støtte, der er ydet fra den 11. januar 1991 i form af den i tredje led i artikel 1 omhandlede fritagelse for den sociale boligafgift, som arbejdsgiverne skal betale.

Støtten tilbagesøges i overensstemmelse med de i fransk ret fastsatte procedurer og bestemmelser, herunder navnlig dem, der vedrører betaling af morarente for gæld til staten, som beregnes med virkning fra den 11. januar 1991.

Artikel 4

Den franske regering underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, den har truffet for at efterkomme den.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. september 1993.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Næstformand